

Predikan vid Hoofs predikosten 2018 av Tobias Bäckström

Den helige Johannes döparens dag

”Den högstes profet”

Jes 49:1-2

Apg 19:4

Luk 1:5-17

Ps: 200, 426, 11

Ett ord som tillkommit till svenska språket är ”visselblåsare”. Vad är då en visselblåsare? Ja, enligt ordboken är det en person som läcker information till media för att avslöja oegentligheter. Det är modiga personer på ett företag eller annan organisation, ofta långt ner i hierarkin som ser något som är fel, ett missförhållande som pågår medan folk runtomkring blundar för det som sker. Men den här visselblåsaren kan inte blunda, och när ingen bryr sig om när de försöker påtala det som sker, går de till media. De berättar offentligt för alla vad som pågår, allt som finns sopat under mattan ska fram.

Det finns många exempel på sådana här visselblåsare som avslöjat korruption och mutor, och brister i till exempel vård och omsorg. Sarah Wägert var en undersköterska som slog larm om att det förekom vanvård av äldre och gav namn åt en ny lag: lex Sarah. Karin Törnqvist var en tidigare konsult på Göteborgs Energi som avslöjade en omfattande muthärva i Göteborg. Hon blev i många ögon en hjältinna - men efter hennes avslöjande fick hon väldigt svårt att få nya uppdrag.

Och så är det ofta med visselblåsare. De får höra att de är viktiga, ”bra att ni finns” säger man till dem. Men de blir ändå sällan populära. De beundras på avstånd, men de gillas inte i den egna organisationen.

Det som kännetecknar visselblåsare är att de har mod, inte står ut med missförhållanden och är beredda att gå sin egen väg. De följer inte bara med strömmen.

Jag tänker att dessa personer har ganska stora likheter med profeterna. *De* var obekväma sanningssägare, de vågade säga saker som ingen ville höra. Och de drevs av ett inre tvång att säga det offentligt, de stod inte ut med oegentligheter som pågick i skymundan utan att någon påtalade det.

Och den största av dessa profeter var Johannes döparen. Han som höll till i öknen men som trots det fick många som gick ut för att lyssna på honom. Han kritiserade till och med kungen själv vilket ledde till att han så småningom blev avrättad.

I dag är det hans födelsedag, han föddes ju sex månader innan Jesus. Vi hörde i evangeliet om hur han fick sitt uppdrag redan innan han ens var född. Ängeln uppenbarade sig för hans far Sakarias mitt under hans prästtjänstgöring och berättade för honom om det barn som hans hustru Elisabeth väntade.

Det finns flera saker man kan säga om Johannes födelse, och det första är att han var efterlängtd. ”Han ska bli din glädje och fröjd” säger ängeln. Och undra på det. Både Sakarias

och Elisabeth var till åren komna. Mänskligt sätt skulle de inte kunna få något barn, hoppet hade förmodligen slocknat. Och så efter alla dessa år så blev det en verklighet. Så undra på att Johannes var efterlängtd.

Men varje barn är efterlängtd, förhoppningsvis av sina föräldrar men framförallt av Gud. Profeten Jesaja skriver ”Herren kallade mig redan i moderlivet, han nämnde mig vid namn redan i min mors sköte”. Och samma sak nämns om Johannes som skulle bli uppfylld av helig Ande redan i moderlivet.

Men detta gäller inte bara blivande profeter utan varje barn. Varje barn är en gåva från Gud. Varje blivande människa är uttänkt, älskad och utvald redan innan de är födda.

Det andra man kan säga om Johannes och andra profeter är det som jag redan varit inne på. Johannes stack ut, han var en ovanlig, skiljde sig från mängden. Han gick sin egen väg, eller rättare sagt: han gick *Herrens* väg. Hans föräldrar, Sakarias och Elisabeth ägde honom inte, de styrde inte över honom. Säkert hade Sakarias önskat att hans son skulle ta över prästämbetet efter honom. Och nu när Gud till slut ändå gav honom en son så blev det ändå inte så.

Och vi kanske tänker, att ja det gäller vissa unika människor, det kan ju inte gälla mig. Jag sticker inte ut i mängden, jag är mest som alla andra. Och naturligtvis är det så att vissa människor kan vara kallade till ett unikt uppdrag som ingen annan har.

Men det betyder inte att vi andra är ”en i mängden”. En poet vid namn Edward Young har sagt: ”*Vi föds som original men dör som kopior.*” Varför blir det så? Glömmer vi att vi är de unika individer som vi föds som. Som både Jesaja och Johannes insåg: ett barns tillblivelse är inte bara en händelse som berör de båda jordiska föräldrarna, Gud är också inblandad. Det är inte bara så att människan som art är skapad av Gud, varje individ har Gud som far. ”Du vävde mig i moderlivet” som psalmisten skriver i Ps 139. Vi är alltså inte bara kopior av våra föräldrar, vi är unika personligheter från födseln, skapade av Gud.

Men någonstans riskerar detta gå ofta förlorat på vägen. I allt för många fall så föds vi som original men dör som kopior. Då behöver vi återvända till detta: Gud kallar oss, han kallar även dig till att leva det liv som Herren har stakat ut åt dig. Du kanske ibland går vilse, du kanske anpassar dig efter andra, börjar gå med strömmen utan att fundera så mycket. Då behöver du en sådan här inre visselblåsare, en profet som får dig att vakna till. Vi är inte skapade för att bara göra likadant som alla andra, särskilt inte om det pågår oegentligheter i våra liv som vi blundar för.

Profeterna var obekväma sanningssägare, men sanningen är alltid det barmhärtigaste i längden. Det är sanningen om Gud och oss själva som får oss att förbli trogna de original som vi är skapade för.